TIBBIYOT
TA'LIMI & INNOVATSIYALARI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
19 20
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

Google scholar

PubMed MEDLINE

NIH U.S. National Library of Medicine National Institutes of Health | Advancing Health Through Knowledge

- 14.00.00 - Tibbiyot fanlari;
- 14.00.01 - Akusherlik va ginekologiya;
- 14.00.02 - Morfologiya;
- 14.00.03 - Endokrinologiya;
- 14.00.04 - Otorinolaringologiya;
- 14.00.05 - Ichki kasalliklar;
- 14.00.06 - Kardiologiya;
- 14.00.07 - Gigiena;
- 14.00.08 - Oftal'mologiya;
- 14.00.09 - Pediatriya;
- 14.00.10 - Yuqumli kasalliklar;
- 14.00.11 - Dermatologiya va venerologiya;
- 14.00.12 - Tibbiy reabilitologiya;
- 14.00.13 - Nevrologiya;
- 14.00.14 - Onkologiya;
- 14.00.15 - Patologik anatomiya;
- 14.00.16 - Normal va patologik fiziologiya;
- 14.00.17 - Farmakologiya va klinik farmakologiya;
- 14.00.18 - Psixiatriya va narkologiya;
- 14.00.19 - Klinik radiologiya;
- 14.00.20 - Tibbiy genetika;
- 14.00.21 - Stomatologiya;
- 14.00.22 - Travmatologiya va ortopediya;
- 14.00.23 - Hamshiralik ishini tashkil etish;
- 14.00.24 - Sud tibbiyoti;
- 14.00.27 - Xirurgiya;
- 14.00.28 - Neyroxirurgiya;
- 14.00.41 - Xalq tabobati;
- 14.00.35 - Bolalar xirurgiyasi;
- 14.00.34 - Yurak-qon tomir xirurgiyasi

№10-SON

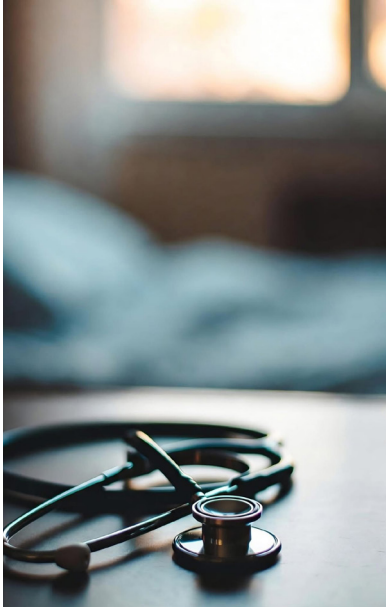
2026-yil, oktabr

tibbiyot-talimi-va-innovatsiyalari.uz

https://t.me/tibbbiyot_2100

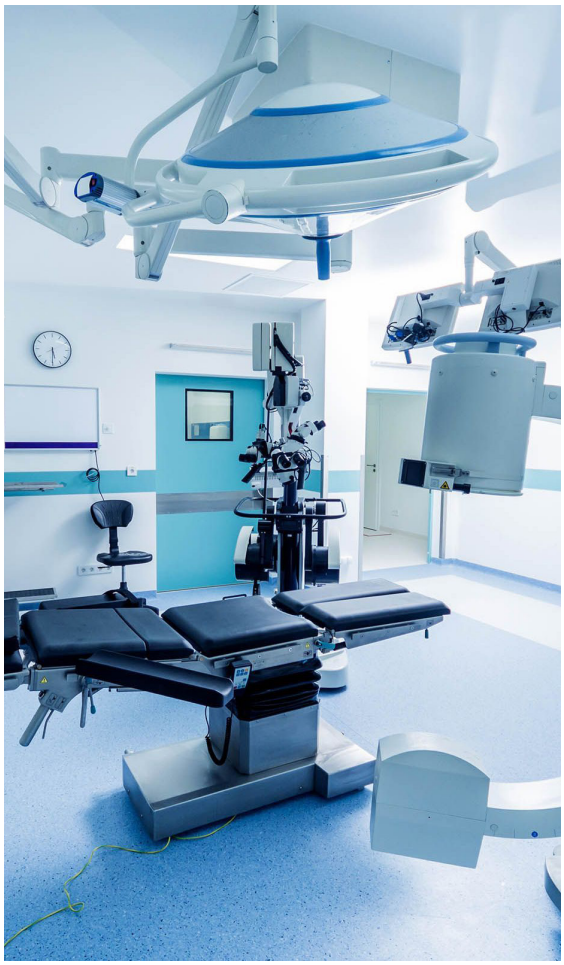
Litsenziya raqami: №745444

Tahrir hay’ati a’zolari:

BOSH MUHARRIR:
Shuhrat Baymuradov Abdujalilovich
tibbiyot fanlari doktori (DSc), professor

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI:
Iminov Komiljon Odiljonovich
tibbiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori

“Tibbiyot ta'limi va innovasiyalari” ilmi elektron jurnali 29.04.2025-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669801 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan. Litsenziya raqami: №745444.

Tahrir hay’ati a’zolari:

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich
Texnika fanlari doktori (DSc), professor

Ishanqulov Artiqboy Eshboyevich
Biologiya fanlari doktori (DSc), professor

Otamuradov Furqat Abdukarimovich
tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent.

Shuxrat Jumayevich Teshayev
tibbiyot fanlari doktori (DSc), professor

Oral Aminovna Ataniyazova
tibbiyot fanlari doktori (DSc), professor

Jalolova Feruza Maxamatjanovna
Tibbiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (DSc), dotsent

Uraqov Shokir Ulashovich
tibbiyot fanlari doktori doktori (DSc)

Aripkhodjaeva Shakhzoda
resident doctor in national medical center

"TIBBIYOT TA’LIMI VA INNOVATSIYALARI"
ilmiy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA) tomonidan 2024-yil 9-oktabrdan boshlab c-5669651 raqami ostida rasmiy ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Murojaat uchun telefon:
+998 97 748 70 03
Email: @munis_sm

MUNDARIJA

KARDIORENAL SAMARADORLIK NUQTAI NAZARIDAN FINERENON VA EPLERENONNING CHAP QORINCHA OTISH FRAKSIYASI SAQLANGAN YURAK YETISHMOVCHILIGI BEMORLARIDAGI QIYOSIY BAHOLANISHI 21
Qodirova Guljahon Ramozonovna, Tursunova Laylo Dilshatovna

GIPERSPEKTRAL TASVIRLARNI TASNIFLASHDA FAZOVIY SIZIB CHIQISH NIMANI O‘LCHAYDI? YAQINLIK, KO‘RILMAGAN SINFLAR VA SINFLAR TARKIBIGA AJRATISH 27
Tuxtamurodov Nozir Ulmas o‘g‘li

DIABETIK PANJA SINDROMINING JARROHLIK ASORATLARINI DAVOLASHDA YANGI YONDASHUVLAR 34
Akmaljon Olimov

FARG‘ONA VODIYSI SHAROITIDA GERIATRIK YOSHDAGI BEMORLARDA O‘PKA VA EKSTRAPULMONAL SILNING KLINIK-EPIDEMIOLOGIK XUSUSIYATLARI (2020–2025) 40
Maxsumova Dinora Kamolovna, Zuhriddin Salohiddinovich Salohiddinov

ANTIBIOTIKLARGA CHIDAMLI BAKTERIYALAR: ZAMONAVIY TIBBIYOT MUAMMOSI 46
Abdisamatova Sarviniso Adisamatovna

UDK: 615.33:579.61:616-085

ANTIBIOTIKLARGA CHIDAMLI BAKTERIYALAR: ZAMONAVIY TIBBIYOT MUAMMOSI

Abdisamatova Sarviniso Adisamatovna
Tashkent state medical university, Termez branch
Termez, Uzbekistan
ORCID: 0000-0001-9489-7258
E-mail: sarviniso89@gmail.com

Annotatsiya: Antibiotiklarga chidamlilik (antibiotic resistance) bakteriyalarning ularga qarshi qo‘llaniladigan antibiotiklar ta’siriga javob bermay qolishi bilan tavsiflanadigan biologik va klinik hodisa bo‘lib, zamonaviy tibbiyotning eng dolzarb global muammolaridan biridir. Chidamli bakterial infeksiyalar davolash muddatining uzayishi, ikkinchi va keyingi qator preparatlariga ehtiyojning ortishi, shifoxonada yotish davrining cho‘zilishi, davolash xarajatlarining ko‘payishi hamda og‘ir asoratlar va o‘lim xavfining oshishi bilan bog‘liq. Ushbu maqolada antibiotiklarga chidamlilikning shakllanish mexanizmlari, asosiy xavf omillari, klinik jihatdan muhim rezistent bakteriyalar, antibiotiklardan oqilona foydalanish, infeksiya nazorati, mikrobiologik diagnostika va One Healthyondashuvining ahamiyati tahlil qilindi. Jahon sog‘liqni saqlash tashkilotining zamonaviy ma’lumotlariga ko‘ra, 2023-yilda laboratoriya bilan tasdiqlangan bakterial infeksiyalarning taxminan har oltinchisi antibiotiklarga chidamli bo‘lgan. Muammoni kamaytirishda antimikrob preparatlarni boshqarish (antimicrobial stewardship), infeksiyalar profilaktikasi, epidemiologik kuzatuv, vaksinalash hamda yangi diagnostik va terapevtik vositalarni ishlab chiqish ustuvor yo‘nalishlar hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: antibiotiklar, antibiotiklarga chidamlilik, antimikrob rezistentlik, bakteriyalar, infeksiya, mikrobiologik diagnostika, antimicrobial stewardship, One Health, profilaktika.

Abstract: Antibiotic resistance is a biological and clinical phenomenon characterized by the reduced or absent response of bacteria to antibiotics used to treat bacterial infections and represents one of the most pressing global challenges in modern medicine. Resistant bacterial infections are associated with prolonged treatment, increased need for second- and subsequent-line agents, extended hospital stays, higher treatment costs, and an increased risk of severe complications and death. This article analyzes the mechanisms underlying the development of antibiotic resistance, major risk factors, clinically significant resistant bacteria, rational antibiotic use, infection prevention and control, microbiological diagnostics, and the importance of the One Health approach. According to recent data from the World Health Organization, approximately one in six laboratory-confirmed bacterial infections in 2023 was associated with antibiotic resistance. Key priorities for reducing the burden of antibiotic resistance include antimicrobial stewardship, infection prevention, epidemiological surveillance, vaccination, and the development of new diagnostic and therapeutic tools.

Key words: antibiotics, antibiotic resistance, antimicrobial resistance, bacteria, infection, microbiological diagnostics, antimicrobial stewardship, One Health, prevention.

Аннотация: Антибиотикорезистентность (antibiotic resistance) представляет собой биологическое и клиническое явление, характеризующееся снижением или отсутствием чувствительности бактерий к антибиотикам, применяемым для лечения соответствующих инфекций, и является одной из наиболее актуальных глобальных проблем современной медицины. Резистентные бактериальные инфекции связаны с увеличением продолжительности лечения, повышением потребности в препаратах второй и последующих линий, увеличением сроков госпитализации и расходов на лечение, а также повышением риска тяжёлых осложнений и летального исхода. В статье проанализированы механизмы формирования антибиотикорезистентности, основные факторы риска, клинически значимые резистентные бактерии, рациональное применение антибиотиков, инфекционный контроль, микробиологическая диагностика и значение подхода One Health. Согласно современным данным Всемирной организации здравоохранения, в 2023 году примерно каждая шестая лабораторно подтверждённая бактериальная инфекция была связана с антибиотикорезистентностью. Приоритетными направлениями снижения данной проблемы являются рациональное управление применением антимикробных препаратов (antimicrobial stewardship), профилактика инфекций, эпидемиологический надзор, вакцинация, а также разработка новых диагностических и терапевтических средств.

Ключевые слова: антибиотики, антибиотикорезистентность, антимикробная резистентность, бактерии, инфекция, микробиологическая диагностика, antimicrobial stewardship, One Health, профилактика.

KIRISH

Antibiotiklarning klinik amaliyotga joriy etilishi bakterial infeksiyalarni davolash imkoniyatlarini tubdan o‘zgartirdi. Biroq bakteriyalarning tabiiy evolyutsion moslashuvi, antibiotiklardan ortiqcha va noto‘g‘ri foydalanish, yetarli diagnostikasiz empirik davolash, infeksiya nazoratidagi kamchiliklar hamda rezistent mikroorganizmlarning odamlar, hayvonlar va atrof-muhit o‘rtasida tarqalishi ushbu preparatlarning samaradorligini pasaytirmoqda [1–3]. Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti antimikrob rezistentlikni global sog‘liqni saqlash va barqaror rivojlanish uchun jiddiy tahdid sifatida baholaydi. 2021-yilda bakterial antimikrob rezistentlik dunyo bo‘yicha taxminan 4,71 million o‘lim bilan bog‘liq bo‘lgan, shundan qariyb 1,14 million o‘lim bevosita rezistentlik bilan izohlangan [1,4]. 2023-yil ma’lumotlarida esa laboratoriya bilan tasdiqlangan keng tarqalgan bakterial infeksiyalarning taxminan har oltinchisi antibiotiklarga chidamli ekani qayd etilgan [1,5].

Antibiotiklarga chidamlilik nafaqat yuqumli kasalliklarni davolashni murakkablashtiradi, balki jarrohlik amaliyotlari, transplantatsiya, onkologik davolash, intensiv terapiya va immuniteti pasaygan bemorlarni davolash xavfsizligiga ham ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli antibiotiklarga chidamli bakteriyalar muammosini klinik, mikrobiologik, epidemiologik va ijtimoiy jihatdan kompleks o‘rganish zamonaviy tibbiyotning ustuvor vazifalaridan hisoblanadi. Ilmiy ishning maqsadi: antibiotiklarga chidamli bakteriyalarning shakllanish va tarqalish omillarini tahlil qilish, zamonaviy tibbiyot uchun klinik ahamiyatini yoritish hamda antimikrob rezistentlikning oldini olish va nazorat qilishning asosiy yo‘nalishlarini tizimlashtirish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Antimikrob rezistentlik mikroorganizmlarda genetik o‘zgarishlar natijasida tabiiy ravishda yuzaga kelishi mumkin, biroq antibiotiklardan noto‘g‘ri va ortiqcha foydalanish rezistent shtammlarning tanlanishi va tarqalishini keskin tezlashtiradi [1,2]. Bakteriyalar rezistentlikni spontan mutatsiyalar yoki gorizontal gen almashinuvi orqali orttirishi mumkin. Plazmidalar, transpozonlar va integronlar rezistentlik genlarining bir bakteriyadan boshqasiga o‘tishida muhim rol o‘ynaydi. Rezistentlik mexanizmlariga antibiotikning fermentativ parchalanishi yoki inaktivatsiyasi, dori nishonining o‘zgarishi, hujayra membranasi o‘tkazuvchanligining kamayishi, efflyuks nasoslarining faollashuvi va metabolik yo‘llarning o‘zgarishi kiradi. Masalan, beta-laktamaza va kengaytirilgan spektrli beta-laktamaza (ESBL) ishlab chiqaruvchi Enterobacterales beta-laktam antibiotiklarining bir qismiga chidamlilik ko‘rsatadi. Karbapenemazalar esa ayrim Gram-manfiy bakteriyalarda karbapenemlarga rezistentlikning muhim mexanizmi hisoblanadi.

Klinik jihatdan Escherichia coli, Klebsiella pneumoniae, Staphylococcus aureus, Pseudomonas aeruginosa, Acinetobacter baumannii va Enterococcus turlari kabi patogenlarda rezistentlik katta ahamiyatga ega. Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, antibiotiklarni virusli infeksiyalarda asossiz qo‘llash, dozani yoki davolash davomiyligini noto‘g‘ri belgilash, shifokor nazoratisiz qabul qilish, infeksiya profilaktikasi va nazoratining yetarli emasligi, sanitariya va gigiyena muammolari, diagnostika imkoniyatlarining cheklanganligi hamda veterinariya va oziq-ovqat ishlab chiqarish tizimlarida antimikroblardan noto‘g‘ri foydalanish rezistentlikning kuchayishiga xizmat qiladi [1–3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur ish narrativ-tahliliy sharh ko‘rinishida bajarildi. Tadqiqot materiali sifatida antimikrob rezistentlik bo‘yicha Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (WHO), AQSh Kasalliklarni nazorat qilish va oldini olish markazlari (CDC), Global Antimicrobial Resistance and Use Surveillance System (GLASS) ma’lumotlari hamda xalqaro ilmiy adabiyotlar o‘rganildi. Ma’lumotlarni tanlashda antibiotiklarga chidamlilikning epidemiologiyasi, biologik mexanizmlari, klinik oqibatlari, antibiotiklardan oqilona foydalanish va profilaktika choralariga ustuvorlik berildi. Tahlilda tavsifiy, qiyosiy va tizimli yondashuvlardan foydalanildi. Manbalardagi ma’lumotlar quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha guruhlandi: rezistentlikning shakllanish mexanizmlari; xavf omillari; klinik jihatdan muhim bakteriyalar; tibbiy va iqtisodiy oqibatlar; profilaktika va nazorat strategiyalari.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil natijalariga ko‘ra, antibiotiklarga chidamlilikning zamonaviy tibbiyot uchun xavfi bir nechta o‘zaro bog‘liq omillar bilan belgilanadi. Birinchidan, antibiotiklarning har qanday qo‘llanilishi bakterial populyatsiyaga selektiv bosim hosil qiladi. Antibiotik zarur bo‘lmagan holatda qo‘llansa yoki preparat noto‘g‘ri tanlansa, sezgir bakteriyalar kamayib, chidamli mikroorganizmlarning saqlanib qolishi va ko‘payishi uchun sharoit yuzaga keladi [2,3]. Ikkinchidan, rezistent mikroorganizmlar sog‘liqni saqlash muassasalari, jamoa, oziq-ovqat zanjiri, hayvonlar va atrof-muhit orqali tarqalishi mumkin. Uchinchidan, rezistent infeksiyalar klinik natijalarga salbiy ta’sir qiladi. Samarali birinchi qator antibiotiklari ishlamaganida davolash murakkablashadi, kengroq spektrli

yoki toksikligi yuqoriroq preparatlardan foydalanishga ehtiyoj paydo bo‘lishi mumkin. Bu shifoxonada davolanish muddatini va tibbiy xarajatlarni oshiradi.

1-jadval. Antibiotiklarga chidamlilikning asosiy omillari va ularning oqibatlari

Omil	Rezistentlikka ta’siri	Asosiy profilaktik yondashuv
Antibiotiklarni asossiz qo‘llash	Selektiv bosimni kuchaytiradi va chidamli shtammlarni tanlaydi	Antimicrobial stewardship, klinik ko‘rsatmaga asoslangan buyurish
Noto‘g‘ri doza yoki davolash rejimi	Davolash samarasizligi va rezistent subpopulyatsiyalar saqlanishiga olib kelishi mumkin	Shifokor nazorati, standart davolash protokollariga rioya
Infeksiya nazoratining sustligi	Rezistent mikroorganizmlarning shifoxona va jamoada tarqalishini oshiradi	Qo‘l gigiyenasi, izolyatsiya, dezinfeksiya, epidemiologik nazorat
Kechikkan mikrobiologik diagnostika	Keraksiz keng spektrli antibiotiklardan foydalanishni ko‘paytirishi mumkin	Ekma, antibiogramma va tezkor diagnostik testlar
Odam–hayvon–atrof-muhit aloqalari	Rezistent gen va mikroorganizmlarning sektorlararo tarqalishiga imkon yaratadi	One Health yondashuvi va multisektoral nazorat

WHOning 2025-yilgi global antibiotiklarga rezistentlikni kuzatish hisobotida 2023-yil uchun 104 mamlakatdan olingan 23 milliondan ortiq bakteriologik tasdiqlangan holatlar tahlil qilingan. Ushbu kuzatuv tizimi qon oqimi, siydik yo‘llari, oshqozon-ichak infeksiyalari va urogenital gonoreyada antibiotiklarga chidamlilik ko‘rsatkichlarini baholashga imkon beradi [5]. Antibiotiklarga chidamlilikka qarshi kurashda faqat yangi antibiotiklarni yaratish yetarli emas. Infeksiyalarning oldini olish, vaksinalash, suv, sanitariya va gigiyena tizimlarini yaxshilash, mikrobiologik diagnostikani kuchaytirish va mavjud antibiotiklardan oqilona foydalanish birgalikda olib borilishi zarur. Antibiotiklarga chidamli bakteriyalar muammosi klinik tibbiyot doirasidan tashqariga chiqadigan kompleks muammodir. Rezistentlikning biologik asosini bakteriyalarning moslashuvchanligi tashkil etsa-da, uning tezlashishida inson faoliyati katta rol o‘ynaydi. Shu sababli antibiotiklarni faqat bakterial infeksiya ehtimoli yoki tasdig‘i mavjud bo‘lganda, klinik tavsiyalar va mahalliy antibiogramma ma’lumotlari asosida buyurish muhim.

Antimicrobial stewardship dasturlari antibiotiklarni to‘g‘ri preparat, doza, yuborish yo‘li va davomiylikda qo‘llashga qaratilgan tizimli yondashuvdir. Bunday dasturlar klinik natijalarni yaxshilash bilan birga keraksiz antibiotik ekspozitsiyasini kamaytirishga yordam beradi. Infeksiya profilaktikasi ham rezistentlikka qarshi kurashning asosiy bo‘g‘inidir. Qo‘l gigiyenasi, sterilizatsiya va dezinfeksiya, tibbiy muassasalarda epidemiologik nazorat, xavfsiz oziq-ovqat tayyorlash, vaksinalash va sanitariya sharoitlarini yaxshilash infeksiyalar sonini kamaytiradi. Infeksiyalar soni kamayganda, antibiotiklarni qo‘llash ehtiyoji ham kamayadi. One Health konsepsiyasi antimikrob rezistentlikka qarshi kurashda inson salomatligi, hayvonlar salomatligi, oziq-ovqat tizimi va atrof-muhitni yagona epidemiologik tizim sifatida ko‘rib chiqishni talab qiladi.

Shuningdek, aholining antibiotiklar haqidagi bilimini oshirish muhim. Antibiotiklar virusli shamollash va gripp kabi kasalliklarni davolamasligi, ularni o‘zboshimchalik bilan qabul qilish mumkin emasligi va davolash bo‘yicha individual qaror shifokor tomonidan qabul qilinishi tushuntirilishi kerak.

XULOSA

Antibiotiklarga chidamli bakteriyalar zamonaviy tibbiyotning eng muhim global muammolaridan biri bo‘lib, yuqumli kasalliklarni davolash samaradorligini pasaytiradi, og‘ir klinik oqibatlar va iqtisodiy yukni oshiradi. Rezistentlikning rivojlanishida antibiotiklardan noo‘rin va ortiqcha foydalanish, rezistent mikroorganizmlarning tarqalishi, infeksiya nazoratidagi kamchiliklar, diagnostika imkoniyatlarining yetarli emasligi hamda odam–hayvon–atrof-muhit o‘rtasidagi murakkab aloqalar muhim o‘rin tutadi. Muammoni samarali nazorat qilish uchun antibiotiklarni oqilona qo‘llash, mikrobiologik diagnostika va antibiogrammaga tayangan davolash, shifoxona infeksiyalarining oldini olish, epidemiologik kuzatuv, vaksinalash, sanitariya-gigiyena choralarini kuchaytirish va One Health tamoyillarini amaliyotga joriy etish talab etiladi. Shuningdek, tibbiyot xodimlari va aholining antimikrob rezistentlik bo‘yicha savodxonligini oshirish, yangi diagnostika vositalari, vaksinalar va antibiotiklarni ishlab chiqishni qo‘llab-quvvatlash zarur. Shunday qilib, antibiotiklarga chidamlilikka qarshi kurash bir martalik tadbir emas, balki klinik amaliyot, jamoat salomatligi, ilmiy tadqiqot, veterinariya, qishloq xo‘jaligi va ekologik nazoratni birlashtiruvchi uzluksiz multisektoral strategiya bo‘lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. World Health Organization. Antimicrobial resistance. Fact sheet. Geneva: WHO; 2026.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Antimicrobial Resistance: Causes and How It Spreads. Atlanta: CDC; 2025.
3. Centers for Disease Control and Prevention. About Antimicrobial Resistance. Atlanta: CDC; 2025.
4. GBD 2021 Antimicrobial Resistance Collaborators. Global burden of bacterial antimicrobial resistance 1990–2021: a systematic analysis with forecasts to 2050. The Lancet. 2024;404:1199–1226.
5. World Health Organization. Global antibiotic resistance surveillance report 2025. Geneva: WHO; 2025.
6. World Health Organization. Antimicrobial resistance: report by the Director-General. Seventy-eighth World Health Assembly, A78/8. Geneva: WHO; 2025.
7. World Health Organization. Global action plan on antimicrobial resistance. Geneva: WHO; 2015.
8. Murray CJL, Ikuta KS, Sharara F, et al. Global burden of bacterial antimicrobial resistance in 2019: a systematic analysis. The Lancet. 2022;399(10325):629–655.
9. Laxminarayan R, Duse A, Wattal C, et al. Antibiotic resistance—the need for global solutions. Lancet Infectious Diseases. 2013;13(12):1057–1098.
10. Holmes AH, Moore LSP, Sundsfjord A, et al. Understanding the mechanisms and drivers of antimicrobial resistance. The Lancet. 2016;387(10014):176–187.

TIBBIYOT
TA'LIMI & INNOVATSIYALARI

2026. № 10

Muharrir: Sherzod Qurbonov

Mas’ul kotib: Surmaniso Mirzaliyeva

Dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Tibbiyot ta'limi va innovasiyalari” ilmi elektron jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @munis_sm
Tel.: 97 748 70 03

Google scholar

PubMed MEDLINE
NIH U.S. National Library of Medicine National Institutes of Health
Advancing Health Through Knowledge